

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:

J.C. Welsink-Bax

070 - 441 71 97

jc.welsink@pzh.nl

D.M. Berkhout

070-4417166

dm.berkhout@pzh.nl

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl

Aan Provinciale Staten

Datum

Ons kenmerk

PZH-2017-585354190

DOS-2017-0003266

Bijlagen

1

Onderwerp

Rapport van Prof. Dr. P.P. Tordoir over Zuid-Hollandse netwerken: analyse van ruimtelijke interactie tussen gemeenten en kernen..

Geachte Statenleden,

In onze brief van 20 december 2016 hebben wij uw staten geïnformeerd over onze opdracht aan professor P.P. Tordoir c.s. om voor het grondgebied van Zuid-Holland inzicht te geven in de intergemeentelijke samenhang. De gegevens en het kaartmateriaal zullen een verbreding en verdieping bieden ten opzichte van het rapport "De veranderende geografie van Nederland". Een verbreding, omdat behalve ruimtelijk-economische parameters ook bijvoorbeeld gekeken zal worden naar voorzieningengebruik. Hierdoor ontstaat een empirisch beeld hoe de oriëntatie op de omgeving – wat betreft verkeer, vervoer, migraties en voorzieningen - niet alleen tussen gemeenten kan verschillen, maar zelfs binnen gemeenten.

Uw staten hebben met prof. Dr. P.P. Tordoir afgesproken dat hij in de Statencommissie van Bestuur en Middelen d.d. 17 mei een presentatie zal houden over zijn bevindingen.

In verband met deze presentatie bieden wij u graag zijn rapport aan. Hiermee wordt invulling gegeven aan het behandelvoorstel naar aanleiding van de ondersteunende motie 599.

Het rapport geeft een proeve van de toepassingsmogelijkheden van de gehanteerde onderzoeksmethode en technologie. Met de data en GIS-technologie die zijn gebruikt kan ruimtelijke samenhang op vele terreinen en uitgesplitst naar vele groepen en ruimtelijke schaalniveaus in kaart worden gebracht. Dit levert potentieel vele honderden GIS-kaarten op. In het rapport is er voor gekozen om uitsplitsingen te laten zien en analyses te maken op het niveau van Zuid-Holland en op gebiedsniveau. De gebieden zijn: Duin- en Bollenstreek, Leidse regio, Rijnstreek, Midden-Holland, Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, Drechtsteden, Rotterdamse regio, Haagse regio en een gebied bestaande uit Goeree-Overflakkee, Voorne Putten en Hoeksche Waard.

In het rapport is een samenvatting opgenomen. Wij benoemen enkele interessante observaties:

- Onze provincie heeft een uitzonderlijk complexe netwerkstructuur. Er zijn drie hoofdzones te onderscheiden: het grootstedelijk gebied, een noordelijke zone van de Bollenstreek tot Gouda, en een zuidoostelijke zone van Krimpenerwaard tot en met Goeree-Overflakkee. De verschillen tussen maar ook binnen deze zones zijn groot.
- Andermaal wordt bevestigd dat de regio's Haaglanden en Rijnmond binnen het MRDH-gebied relatief weinig connectiviteit kennen. De hart op hart pendelstromen tussen de Haagse, Leidse en Amsterdamse agglomeratie zijn sterker dan verwacht, terwijl de stromen tussen de Haagse en Rotterdamse agglomeraties zwakker zijn dan verwacht. Er is een bovenmatige pendel van kenniswerkers op de as vanuit de Drechtsteden en Breda naar Rotterdam.
- De Duin- en Bollenstreek (behoudens Katwijk) en de Leidse regio komen naar voren als relatief sterk geïntegreerde gebieden in het Noorden. De (sub)regio's rond Den Haag, Leiden, Delft en Alphen vormen een polycentrisch netwerk, met op het niveau van dit netwerk relatief weinig hiërarchie tussen centrum en periferie.
- De regio's ten Zuiden en Oosten vallen op door hun sterke integratie en gemeenschapsvorming op een lager schaalniveau, waarbij vaak gemeentegrenzen worden doorsneden.
- Het gebied van Rotterdam en aangrenzende gemeenten kan worden gekenmerkt als een relatief monocentrisch netwerk met een duidelijke hiërarchie. Anders gezegd: er blijkt tussen de buurgemeenten van Rotterdam minder onderlinge connectiviteit te bestaan dan tussen elk van deze gemeenten en het centrum Rotterdam. Dit in sterke afwijking tot de regio Haaglanden.

Wij zullen met Zuid-Hollandse gemeenten in gebiedsverband gaan bezien wat deze analyses voor hen kunnen betekenen. Er is vanuit enkele gemeenten de behoefte uitgesproken om aan de hand van dit kaartmateriaal en een identificatie van de belangrijkste regionale opgaven te komen tot een "DNA"-analyse van een aantal Zuid-Hollandse (sub)regio's. Dit ook in het kader van onze wens om in Zuid-Holland het opgave- en gebiedsgericht werken, verder te versterken. Hierbij willen wij aansluiten bij de processen van en de energie in de regio zelf. Zeker geen "one size fits all" dus.

Daarop vooruitlopend lijken twee conclusies gerechtvaardigd:

- De ontwikkeling van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag blijkt andermaal een uitdaging van formaat, waar wij als provincie krachtig op in zullen blijven zetten.
- Het rapport biedt in enkele gebieden een ruimtelijke bevestiging van het bestuurlijke niveau waarop gemeenten samen optrekken (Leidse regio, Duin- en Bollenstreek, Hoeksche Waard, terwijl de onderlinge relaties in de gebieden Rijnstreek, Midden-Holland en Alblasserwaard-Vijfheerenlanden een aanzienlijk minder eenduidig beeld geven.

Wij zien uit naar een interessante discussie tussen uw commissie Bestuur en Middelen en professor P.P. Tordoir.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Rapport van Prof. Dr. P.P. Tordoir van Zuid-Hollandse netwerken